

rep.nr 2012/754

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

BUITENGEWONE OPENBARE TERECHTZITTING VAN 9 MAART
TWEEDUIZEND EN TWAALF.

1e KAMER

Kort geding

tegenspraak

definitief

In de zaak :

V,

F

Appellante, die op de openbare terechtzitting wordt
vertegenwoordigd door meester Mortier Karel loco
Delporte Christiaan, advocaat te Brussel,

tegen :

ALMAVER-DE VOS-DEVRIESE (afgekort ADD) NV, met
maatschappelijke zetel gevestigd te 3001 Heverlee,
Industrieweg 1,

Geïntimeerde, die op de openbare terechtzitting wordt
vertegenwoordigd door meester Oversteyns Bernadette,
advocaat te Heverlee,

***

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel volgend arrest uit :

Gelet op de stukken van de rechtspleging en meer bepaald op :

- het voor eensluidend verklaard afschrift van de bestreden beschikking, uitgesproken op tegenspraak, door de arbeidsrechtbank te Leuven op 1 februari 2012 ;
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 8 februari 2012 ;
- de conclusies voor de appellant neergelegd ter griffie op 22 februari 2012 ;
- de conclusies en aanvullende, tevens syntheseconclusie voor de geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 16 februari 2012 en 28 februari 2012;
- de voorgelegde stukken;

De partijen werden gehoord in de mondelinge uiteenzetting van hun middelen en conclusies op de openbare terechtzitting van 2 maart 2012, waarna de debatten werden gesloten en de zaak voor uitspraak werd gesteld op heden.

* *

*

FEITEN EN RECHTSPLEGING

De heer V is op 4-11-1985 in dienst getreden van de NV Almaver, rechtsvoorganger van de NV ADD met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, gevolgd door een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd vanaf 4-5-1987. Hij oefent de functie uit van account manager/ handelsvertegenwoordiger.

De vennootschap is een onafhankelijke verzekeringsmakelaar voor ondernemingen en maakt deel uit van de KBC-groep.

De heer V : prospecteerde sinds het begin van zijn

tewerkstelling de sectoren West- en Oost-Vlaanderen. Nadien was hij eveneens werkzaam in de sector Waals-Brabant en Henegouwen, doch slechts ten belope van +/-10% tegenover 90% in Oost- en West-Vlaanderen.

Zijn klantenportefeuille telt 41 klanten waarvan er 4 behoren tot de sector Henegouwen-Waals Brabant, 1 tot de sector Brussel die 9% van de totale portefeuille vertegenwoordigden.

Over de jaren 2009 en 2010 kreeg de heer V negatieve evaluaties. Hij behaalde een score C, wat staat voor: verbetering vereist.

De vennootschap was van oordeel dat zijn prestaties zowel kwantitatief als kwalitatief onder het gewenste niveau bleven, dat het aantal klantenafspraken te beperkt was en de prospectieafspraken quasi onbestaande. De klantenportefeuille zou jaarlijks een belangrijke teruggang hebben vertoond.

Op 9-3-2009 had de commerciële directeur, de heer B C hem reeds een e-mail gestuurd omdat zijn bezoeken en prospecties ver onder het streefdoel lagen. Hij drong erop aan dat de heer V L een voldoende aantal bezoeken zou afleggen met het oog op het bereiken van de jaardoelstellingen.

De heer V heeft geen beroepsprocedure ingesteld m.b.t. zijn evaluatie.

Met een aangetekende brief van 25-11-2011 zegde de vennootschap de arbeidsovereenkomst op met een opzeggingstermijn van 18 maanden ingaand op 1-12-2011.

Met een brief van 2-12-2011 schreef de raadsman van de heer V de vennootschap aan.

Hij deelde mee dat de heer V zich niet akkoord kon verklaren met de wijzigingen die hem tijdens een onderhoud op 29-11-2011 werden medegedeeld, doch niet schriftelijk bevestigd en die hij onrechtmatig achtte daar het belangrijke eenzijdige wijzigingen van essentiële arbeidsvoorwaarden betrof die reeds sinds jaar en dag werden toegepast.

Die wijzigingen bestonden erin dat de heer V met onmiddellijke ingang de sectoren Oost- en West-Vlaanderen niet meer mocht prospecteren doch enkel nog Henegouwen en Waals-Brabant, dat hij verbod kreeg nog nieuwe afspraken te maken met bestaande klanten in de sectoren Oost- en West-Vlaanderen of deze te contacteren. Met betrekking tot de reeds geplande afspraken diende hij zich te laten vergezellen door de persoon die zijn taken

zou overnemen of door een andere beschikbare persoon.

Hij wees de vennootschap erop dat de arbeidsovereenkomst gedurende de opzegtermijn ongewijzigd en te goeder trouw diende uitgevoerd te worden en stelde haar in gebreke om per kerende te bevestigen dat de heer V in de gelegenheid zou worden gesteld om de arbeidsovereenkomst ongewijzigd uit te voeren tijdens de opzegtermijn, zo niet zou hij zich genoodzaakt zien dit in rechte af te dwingen.

Hij maakte voorbehoud voor de schade en het nadeel die de heer V zou lijden ingevolge het verbod klanten te prospecteren die tot zijn portefeuille behoorden.

Uit de omstandigheid dat een aantal medewerkers al op de hoogte werd gebracht van het ontslag en van het feit dat zij de activiteiten en sectoren van de heer V met onmiddellijke ingang zouden overnemen, concludeerde hij dat de aangekondigde eenzijdige wijzigingen reeds werden uitgevoerd.

De raadsman van de vennootschap antwoordde bij brief van 9-12-2011 dat er geen sprake was van een onrechtmatige eenzijdige wijziging van een essentieel bestanddeel van de arbeidsovereenkomst noch van schade voor de heer V, aanvoerend:

- dat de wijziging, gesteund op economische redenen verantwoord was en kaderde in het commercieel strategisch actieplan 2012-2014 dat de verhoging van de activiteit in Henegouwen en Waals-Brabant beoogde waar de heer V reeds actief was
- dat de functie van de heer V inhoudelijk niet gewijzigd werd
- dat de regio geografisch interessanter was voor de heer V
- dat zij bovendien niet lijdzaam kon blijven toekijken hoe haar commissie-inkomsten in de regio Oost- en West-Vlaanderen afnamen
- dat de heer V geen financieel nadeel leed
- dat hij integendeel groeimogelijkheden had in Wallonië

In zijn antwoord van 14-12-2011 weerlegde de raadsman van de heer V de ingeroepen redenen en stelde hij dat de wijzigingen werden doorgevoerd als reactie op het feit dat de heer V zich niet bereid had getoond in te gaan op een ontoereikend voorstel tot minnelijke beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst.

Hij deelde mee dat de heer V gelet op het

onrechtmatig karakter van de doorgevoerde wijzigingen, zijn arbeidsovereenkomst als voorheen zou blijven uitvoeren en zijn klanten in Oost- en West-Vlaanderen zou blijven bezoeken en prospecteren.

Hij maande de vennootschap opnieuw formeel aan te bevestigen dat de heer V. zijn arbeidsovereenkomst gedurende de opzegtermijn ongewijzigd zou mogen blijven uitoefenen

Van 19 tot 26-12-2011 was de arbeidsovereenkomst geschorst wegens vakantie.

Op 27 en 28 december bemande de heer V de permanentie.

Bij brief van 20-12-2011 stelde de raadsman van de heer V de vennootschap in gebreke de toegang tot de Oost- en West-Vlaamse accounts in het informaticasysteem te herstellen die de vennootschap had afgesloten. De heer V was die klanten blijven bezoeken zoals voorheen.

Met een brief van 27-12-2011 herhaalde de vennootschap haar standpunt. Zij betwistte de aantijgingen van de heer V dat zij vanuit een verborgen agenda zou handelen en eiste dat de heer V er onmiddellijk mee zou stoppen contact op te nemen met bestaande klanten met als enige intentie haar in een kwaad daglicht te stellen.

De arbeidsovereenkomst was van 29-12 tot en met 3-1-2012 opnieuw geschorst wegens jaarlijkse vakantie.

In een brief van 3-1-2012 stelde de raadsman van de heer V dat de vennootschap er reeds vanaf begin 2010 op had aangedrongen dat de heer V vervroegd met pensioen zou gaan en druk op hem uitoefende. Hij bracht de houding van de vennootschap en de negatieve evaluaties in verband met de weigering van de heer V om op dit voorstel in te gaan. Hij stelde de vennootschap een laatste maal in gebreke de arbeidsovereenkomst tijdens de opzegtermijn ongewijzigd te laten verder bestaan.

Vanaf 4-1-2012 tot en met 3-2-2012 was de arbeidsovereenkomst geschorst wegens arbeidsongeschiktheid, deze werd nadien verlengd tot op heden, met een onderbreking van 2 gewerkte dagen.

Met dagvaarding van 18-1-2012 spande de heer V een vordering in kortgeding aan die ertoe strekte te horen bevelen:
- dat de NV ADD de gevolgen van de eenzijdige wijzigingen die ze

met ingang van 29-11-2011 heeft aangebracht aan de arbeidsovereenkomst, erin bestaande dat hij niet langer de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag prospecteren, op te schorten tot er een akkoord gevonden wordt tussen partijen over de betwiste wijzigingen of tot het ogenblijk dat de arbeidsovereenkomst beëindigd wordt, door partijen of eenzijdig door één partij of via gerechtelijke weg

- dat alle arbeidsvoorwaarden zoals ze van kracht waren voor de doorgevoerde wijziging dienen behouden te worden en de heer V zijn arbeidsovereenkomst tijdens de opzegtermijn ongewijzigd verder kan uitoefenen en de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag blijven prospecteren en hem hiertoe alle middelen ter beschikking worden gesteld
- de vennootschap te veroordelen tot de kosten.

Bij beschikking van 1-2-2012 heeft de Voorzitter van de arbeidsrechtbank te Leuven de vordering ongegrond verklaard. Hij erkende de urgentie niet.

Hij stelde vast dat de beslissing van de vennootschap reeds in december 2011 werd genomen en ten uitvoer gelegd, dat de heer V: geen nadeel aantoonde en evenmin een nadeel te vrezen had, noch financieel noch wat de uitvoering van zijn functie betrof.

De Voorzitter stelde vast dat er reeds voldoende bedenktijd was geweest en dat de situatie hoegenaamd niet alarmerend was, de overeenkomst bovendien reeds geruime tijd was geschorst zodat een beslissing in kort geding hieraan niet meer vermocht te vernemen. Zij meende dat de heer V ten gronde een beslissing diende te nemen.

De heer V heeft het werk hervat op 6 en 7 februari, waarna hij opnieuw arbeidsongeschikt is geworden en dat tot op heden is gebleven.

VORDERINGEN IN HOGER BEROEP

Met verzoekschrift van 8-2-2012 heeft de heer V. hoger beroep aangetekend tegen de beslissing van de Voorzitter in kortgeding.

Hij vordert dat het hof deze zou hervormen en dat het hof zou bevelen:

- dat de NV ADD de gevolgen van de eenzijdige wijzigingen die ze met ingang van 29-11-2011 heeft aangebracht aan de arbeidsovereenkomst die erin bestaan dat hij niet langer de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag prospecteren op te schorten tot er een akkoord gevonden wordt tussen partijen over de betwiste

wijzigingen of tot het ogenblik dat de arbeidsovereenkomst beëindigd wordt, door partijen of eenzijdig door één partij of via gerechtelijke weg

- dat alle arbeidsvoorwaarden zoals ze van kracht waren voor de doorgevoerde wijziging dienen behouden te worden en de heer V zijn arbeidsovereenkomst tijdens de opzegtermijn ongewijzigd verder kan uitoefenen en de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag blijven prospecteren en hem hiertoe alle middelen ter beschikking worden gesteld
- de vennootschap te veroordelen tot de kosten.

BEOORDELING

I. ONTVANKELIJKHEID

Het hoger beroep is regelmatig naar vorm. Het werd neergelegd binnen de 8 dagen na de bestreden beschikking. Het is derhalve ontvankelijk.

II. TEN GRONDE

Standpunt van partijen

De heer V meent dat de Voorzitter van de arbeidsrechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de zaak niet spoedeisend is.

Volgens hem is er zonder meer sprake van een feitelijkheid, gelet op de eenzijdige wijzigingen van de arbeidsovereenkomst in strijd met art 1134 BW en 20 WAO, zonder recht.

Die feitelijkheid rechtvaardigt volgens hem de tussenkomst van de kortgedingrechter daar zijn functie werd uitgehold en hem werd ontnomen en reeds aan een andere werknemer werd toegewezen.

Hij meent dat de wijziging bovendien essentiële elementen van de arbeidsovereenkomst betreft, zodat ze zeker ongeoorloofd is.

Die wijzigingen worden als zodanig niet betwist.

De heer V bekritiseert de beslissing van de Voorzitter dat geen tussenkomst vereist was wegens afwezigheid van enig ernstig nadeel, noch wat de uitoefening van de functie noch financieel betreft, terwijl het volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie volstaat dat er sprake is van dreigende schade of van ernstige ongemakken om de tussenkomst van de

kortgedingrechter te rechtvaardigen en die voorwaarde zeker vervuld is.

In de eerste plaats is er volgens hem sprake van een belangrijke morele schade, nu de beslissing zonder meer een degradatie inhoudt. Hij betoogt dat de beslissing voor gevolg heeft dat hij bijna niets meer te doen heeft, dat zijn verantwoordelijkheden worden uitgehoud en hij totaal geïsoleerd wordt.

Bovendien meent hij dat ook financiële schade dreigt door verlies van cliënteel, daar hij niet langer in aanmerking dreigt te komen voor een uitwinningvergoeding en hij geen doelstellingen kreeg toegewezen zodat hij niet eens de mogelijkheid heeft om een bonus te gerieten.

Hij benadrukt dat de functie, de verantwoordelijkheden, het cliënteel en de overeengekomen sectoren essentiële arbeidvoorwaarden zijn.

Hij acht het zonder meer onmogelijk om een nieuw cliënteel op te bouwen in een nieuwe sector tijdens de opzeggingstermijn van amper 18 maanden.

Bovendien wordt hem geen werk verschaf, geen klantenlijsten en geen ondersteuning, zo stelt hij.

Geografisch is de sector volgens hem soms verder en moeilijker te bereiken.

Hij benadrukt dat het geschil niet met een gewone procedure ten gronde tijdig kan worden beslecht en dat intussen schade dreigt ingevolge de feitelijkheden.

Hij meent dat de vennootschap haar verantwoordelijkheid dient te nemen indien zij de overeenkomst niet langer ongewijzigd wil uitvoeren;

De vennootschap betwist dat er sprake is van urgentie.

Volgens haar is er geen sprake van een feitelijkheid doch is de wijziging een uitoefening van het recht van de werkgever om wijzigingen door te voeren (ius variandi). Zij verwijst daarbij naar de negatieve evaluaties en naar het commercieel strategisch actieplan 2012-2014 ter rechtvaardiging van haar beslissing en ontkent dat de wijziging als represaille werd doorgevoerd met het oog op het toebrengen van nadeel.

Bovendien is er volgens haar geen sprake van een dreigende schade noch van ernstige ongemakken, daar:

- de functie van de heer V ongewijzigd blijft en hij dezelfde verantwoordelijkheden behoudt, dat enkel uitvoeringsmodaliteiten verschillen.
- dat hij bovendien reeds in de toegewezen sector werkzaam was en hij in zijn doelstellingen voor 2011 zelf had aangegeven dat hij die sector verder zou ontwikkelen.
- dat die sector geografisch interessanter was gelet op de woonplaats van de heer V die in Beersel woont.
- dat de heer V zoals voorheen ondersteuning kreeg door polisbeheerders en schaderegelaars.

Volgens haar heeft de heer V reeds eerder een wijziging van klantenbestand aanvaard, bvb. bij vertrek van andere account managers.

Wat het beweerd financieel nadeel betreft, merkt zij op dat het recht op een uitwinningvergoeding door de wijziging niet in gevaar komt daar volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie de aanbrengh van cliënteel moet worden beoordeeld met inachtneming van de ganse duur van tewerkstelling.

Daar zij nauwelijks vertegenwoordigd is in de toegewezen regio kon de heer V volgens haar enkel winst maken en zou hij zeker geen verlies lijden.

De vennootschap meent dat er bovendien geen schijn van recht is voor de heer V die de door hem gevorderde maatregelen kunnen rechtvaardigen.

Zij betoogt verder dat de rechter in kortgeding, evenmin als de bodemrechter zich in haar plaats kan stellen m.b.t. de maatregelen die zij meent te moeten nemen voor de reorganisatie in het economisch belang van de onderneming en de opportuniteit van de beslissing niet mag beoordelen, noch de beslissing daarover mag wijzigen.

Beslissing van het hof

Overeenkomstig art 584 Gerechtelijk Wetboek, doet de Voorzitter zetelend in kortgeding, uitspraak bij voorraad in zaken die hij spoedeisend acht.

Die vereiste van spoed, geldt zowel voor de bevoegdheid als wat de grond van de zaak betreft.

Zij geldt eveneens in hoger beroep en moet worden beoordeeld op het ogenblik van de uitspraak. (Cass.17-4-2009, JT 2009,672)

Er is sprake van spoed indien een onmiddellijke beslissing wenselijk

is om schade van een bepaalde omvang of ernstige ongemakken te voorkomen. (Cass. 21-5-1987, RW 1987-1988, 1426; Cass. 11-5-1990, RW1990-'91, 987; Cass. 13-9-1991, Arr.Cass.1990-'91, 42)

De beoordeling ervan is een feitenkwestie waarbij de rechter in kortgeding over een ruime appreciatiebevoegdheid beschikt. In de praktijk wordt rekening gehouden met verschillende parameters: o.m.: de dreigende schade, de duur van de gewone procedure (Cass. 21-5-87; Cass.13-9-90 Arr-Cass. 90-91, 42), de houding van de eiser (Cass.17-3-1995, Arr.Cass.1995, 322) de handelingen gesteld door de verweerder, de belangen van beide partijen.

Art 1039 Gerechtelijk Wetboek waarin wordt bepaald dat de beschikking in kort geding geen nadeel mag toebrengen aan de zaak zelf, staat er niet aan in de weg dat de kortgedingrechter maatregelen beveelt op basis van de ogenschijnlijke rechten van partijen, op voorwaarde dat die maatregelen de rechten van partijen niet op definitieve en onherroepelijke wijze aantasten. (Cass. 9-9-1982, Arr.Cass. 1982-83, 51; Cass.31-12-1997)

Hij neemt kennis van de feitelijke en juridische gegevens doch, hij doet geen definitieve uitspraak over de rechtspositie van de partijen en zijn beslissing bindt de rechter die gevat wordt over de grond van de zaak niet.

Urgentie

De arbeidsovereenkomst werd door de vennootschap opgezegd. Vanaf de aanvang van de opzegtermijn heeft de vennootschap de hierboven besproken wijzigingen doorgevoerd.

De heer V heeft daartegen meteen geprotesteerd en via zijn raadsman werd onderhandeld om de vennootschap ertoe te brengen haar beslissing te wijzigen.

Aanvankelijk is de heer V de arbeidsovereenkomst zoals voordien blijven uitvoeren tot de vennootschap hem dit verder onmogelijk heeft gemaakt.

Voor de resterende tijd is de arbeidsovereenkomst hoofdzakelijk geschorst geweest, ingevolge vakantie en intussen door arbeidsongeschiktheid die volgens de heer V het gevolg is van de door de vennootschap eenzijdig doorgevoerde wijzigingen.

Het hof stelt vast dat de beslissing van de vennootschap ertoe leidt dat de heer V het cliënteel verliest dat hij meer dan 25 jaar heeft bezocht in de sectoren Oost- en West-Vlaanderen.

De heer V heeft het statuut van handelsvertegenwoordiger. Het cliënteel is voor een handelsvertegenwoordiger essentieel. Dat aan de handelsvertegenwoordiger bij ontslag onder bepaalde voorwaarden een uitwinningvergoeding verschuldigd is wegens verlies van cliënteel toont dit aan.

De sectoren die de heer V ruim 25 jaar bezocht werden hem afgenomen met onmiddellijke ingang. Hij mag enkel nog een sector prospecteren waar de vennootschap nauwelijks een voet aan de grond heeft. Weliswaar heeft hij die sector reeds bezocht, doch deze vertegenwoordigt slechts 9% van zijn portefeuille.

De heer V behoudt na de wijziging zijn vast loon. In principe maakt hij ook aanspraak op een bonus, mits bepaalde doelstellingen zijn bereikt, doch tijdens de laatste jaren heeft hij geen variabel loon genoten.

De heer V beweert dat hem nu zelfs de mogelijkheid werd ontnomen om een bonus te verdienen daar zelfs geen doelstellingen werden bepaald.

De vennootschap beweert dat wel doelstellingen werden bepaald, doch dit wordt door de heer V betwist. Hij beweert dat deze niet zouden zijn meegedeeld en zij blijken niet uit de neergelegde stukken

Het hof is van oordeel dat een moreel nadeel in ieder geval wordt aangetoond.

Dat de wijziging werd doorgevoerd vanaf de aanvang van de opzeggingstermijn en o.m. wordt gemotiveerd door beweerd ontoereikende prestaties en dat hij gemaakte afspraken niet meer mocht afleggen zonder de aanwezigheid van een ander werknemer, wijzen erop dat de maatregel als een sanctie en degradatie is bedoeld en zo is dat ook ervaren.

Op grond van die omstandigheden is het hof van oordeel dat het spoedeisend karakter is aangetoond en tot op heden nog steeds bestaat. Het voortduren van die situatie kan de schade nog doen toenemen.

De heer V heeft de procedure aangevat zodra bleek dat de onderhandelingen en in gebreke stellingen de vennootschap niet tot andere gedachten kon bewegen.

De ogenschijnlijke rechten van partijen:

De heer V stelt zich op het standpunt dat de

De arbeidsplaats wordt niet in alle omstandigheden essentieel geacht. Volgens het Hof van Cassatie dient te worden nagegaan of uit de overeenkomst of de aard van de uitgeoefende functie kan worden afgeleid dat partijen de arbeidsplaats niet als een essentieel bestanddeel hebben beschouwd. (Cass. 18-12-1979, RW 1980-1981, 1783; Cass. 27-6-1988, JTT 1988, 492)

In voorliggend geval zijn er in ieder geval aanwijzingen, gelet op de duur tijdens dewelke dezelfde sectoren werden bezocht en het cliënteel dat eraan verbonden is, dat het om een essentieel bestanddeel van de overeenkomst gaat.

Op grond van art 1134 Burgerlijk Wetboek, strekken de overeenkomsten die wettig zijn aangegaan partijen tot wet en kunnen zij niet worden herroepen dan met wederzijdse toestemming of op de gronden door de wet erkend.

Overeenkomstig art 20 van de WAO, moet de werkgever de werknemer tewerk stellen op de wijze, tijd en plaats, zoals overeengekomen.

Daaruit kan worden afgeleid dat de werkgever de overeengekomen voorwaarden niet eenzijdig kan wijzigen of herroepen, ongeacht of het al dan niet om een belangrijke wijziging gaat of betrekking heeft op bijkomstige dan wel essentiële elementen van de arbeidsovereenkomst.

Doet hij dit toch, dan maakt hij zich schuldig aan een contractuele tekortkoming. (Cass; 13-10-1997, Arr.Cass. 97, 400) Betreft het belangrijke eenzijdige wijzigingen van essentiële bestanddelen van de arbeidsovereenkomst, kan er zelfs een onregelmatige beëindiging uit worden afgeleid. (Cass;23-6-1997, RW 97-98, 1372)

Noch de door de vennootschap ingeroepen economische belangen, noch de beweerde ontoereikende prestaties van de heer V kunnen een wijziging rechtvaardigen van overeengekomen arbeidsvoorwaarden, ongeacht of zij essentieel zijn dan wel bijkomstig.

Het door de vennootschap ingeroepen argument met betrekking tot het strategisch plan voor Wallonië komt bovendien onwaarschijnlijk voor. Men begrijpt niet dat zij een sector waar zij nauwelijks aanwezig is en die zij verder zou willen uitbouwen, laat bezoeken door een werknemer die opgezegd is en de onderneming dus binnen afzienbare tijd zal verlaten, zodat bezwaarlijk een goede klantenbinding tot stand kan komen en de opvolging niet verzekerd is.

Het door de vennootschap ingeroepen "ius variandi" kan slechts betrekking hebben op aspecten waarover niets werd bepaald en zelfs in dat geval kan uit de uitvoering van de overeenkomst worden afgeleid dat het overeengekomen arbeidsvoorwaarden betreft. (M. De Vos, P. Humblet, Bloemlezing arbeidsrecht: juli 1993-juli 1994, Or. 1995, 20; P. Humblet, Ius dominandi of ius variandi, what's in a name? RW 1994-1995, 244)

In voorkomend geval kan het ook worden toegepast indien voor bijkomstige voorwaarden een wijzigingsbeding is opgenomen in de overeenkomst, wat in voorliggende zaak niet het geval blijkt.

Het hof acht voldoende waarschijnlijk dat de door de vennootschap besliste wijziging van de arbeidsplaats die bovendien verlies van cliënteel voor de heer V tot gevolg heeft, onrechtmatig is.

In die omstandigheden, op grond van de ogenschijnlijke rechten van partijen en ten einde verdere schade te vermijden, komt het gepast voor in te gaan op de vordering van de heer V en als voorlopige maatregel de schorsing van de wijzigingsbeslissing te bevelen en de naleving van de arbeidsvoorwaarden zoals ze bestonden voor de wijziging, in afwachting dat partijen een akkoord bereiken of dat een einde aan de arbeidsovereenkomst wordt gesteld op initiatief van één van beiden of door de rechter.

Ten onrechte meent de vennootschap dat de kortgedingrechter niet kan ingrijpen op haar beslissing.

Het Hof van Cassatie is van oordeel dat uitvoering in natura indien deze mogelijk is de voorkeur heeft boven de uitvoering bij equivalent. Het hof merkt op dat, nu de heer V tot op heden geen impliciet ontslag heeft vastgesteld ten laste van de vennootschap, de arbeidsovereenkomst nog steeds bestaat en hij er de uitvoering van kan vorderen. Evenmin heeft hij zich bij de wijziging neergelegd.

Bovendien zijn de maatregelen niet definitief en staat het de vennootschap vrij de overeenkomst te beëindigen overeenkomstig de wettelijke bepalingen indien zij meent dat een voortzetting van de overeenkomst zoals die tussen partijen bestond niet opportuun is.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond,

Hervormt de bestreden beschikking, beveelt :

- dat de NV ADD de gevolgen van de eenzijdige wijzigingen die ze met ingang van 29-11-2011 heeft aangebracht aan de arbeidsovereenkomst, erin bestaande dat hij niet langer de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag prospecteren, op te schorten tot er een akkoord gevonden wordt tussen partijen over de betwiste wijzigingen of tot het ogenblik dat de arbeidsovereenkomst beëindigd wordt, door partijen of eenzijdig door één partij of via gerechtelijke weg
- dat alle arbeidsvoorwaarden zoals ze van kracht waren voor de doorgevoerde wijziging dienen behouden te worden en de heer V. zijn arbeidsovereenkomst tijdens de opzegtermijn ongewijzigd verder kan uitoefenen en de sectoren Oost- en West-Vlaanderen mag blijven prospecteren en hem hiertoe alle middelen ter beschikking worden gesteld

Veroordeelt de vennootschap tot de kosten, vereffent deze zoals begroot door partijen

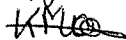
- door appellant :

- 109,20 € dagvaardingskosten
- 1.320 € rechtsplegingvergoeding eerste aanleg
- 1.320 € rechtsplegingvergoeding hoger beroep

- door geïntimeerde :

- 1.320 € rechtsplegingvergoeding eerste aanleg
- 1.320 € rechtsplegingvergoeding hoger beroep

Doorhaling van één (1) nietig woord en verbetering met vier (4) woorden goedgekeurd
 De afgevaardigd griffier

K. Maes

 Kamer voorzitter

G. Balis

de heer Van
Condepoete

Aldus gewezen door de eerste kamer en ondertekend door:

G. Balis, kamervoorzitter;

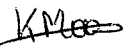
M. Van Aken, raadsheer in sociale zaken, als werkgever;

R. Vandenput, raadsheer in sociale zaken, als werknemer-
bediende;

Bijgestaan door
K. Maes, afgevaardigd griffier.

G. Balis

~~K. Maes~~
K. Maes

M. Van Aken

R. Vandenput

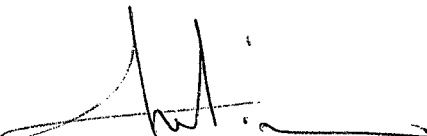
en uitgesproken op de buitengewone openbare terechtzitting van
de eerste kamer van het arbeidshof te Brussel op 9 maart
tweeduizend en twaalf door :

G. Balis

kamervoorzitter

Bijgestaan door
K. Maes

afgevaardigd griffier.

G. Balis

~~K. Maes~~
K. Maes